

TÜRKİYE AB'NİN IŞIĞI

TÜRKİYE, AVRUPA UYGARLIĞININ BEŞİĞİ

"İster bilin, ister bilmeyin, isteyin ya da reddedin, Avrupa uygarlığı greko-latin ve judeo-Hıristiyan uygarlıkların etkisiyle Akdeniz'de doğmuştur.

Tarihin babası Bodrumlu Heredot nerede yaşıyordu? Eski çağların en büyük coğrafyacısı Strabon'un ülkesi neredeydi? Ya da Jean de la Fontaine'in hayvan hikayelerinin ilhamcısı Ezop nerede yetişmişti? Fransa'nın en büyük yemek yeme uzmanı Lucullus nerede yaşamıştı, antik çağın en büyük zengini Harun zenginliğini nerede yapmıştı, Milet'li Tales neredeydi, Pompe'ye kafa tutan ve serüvenlerini Plutark'in bize anlattığı Mitridat nerede yaşamını sürdürmüştü?

Marsilya kentine adını veren Foça nerede bulunuyor? Fransız devriminin ve çağdaş Fransız Cumhuriyetinin simgesi Marian'ın kırmızı şapkasına model olan Phrygie nerede yer almakta? Hektor, Asil ve Agamemnon'un kahramanca dövuştüğü, Homer'in Ilyada ve Odisea adlı yapıtlarında anlattığı Ulis ve Jacques Offenbach'in Paris sahnelerinde halka sunduğu Güzel Helena, Atina'nın rakibi Truva nerede?

Peki ya, Mısır'dan ithal edilen, firavunların gemilerini yapmak için kullanılan Lübnan'ın sedir ağaçları karşılığında değış-tokuşu yapılan papirüs ticaretini tekelinde tutan Fenikeli tüccarların egemenliğini kırmak için parşömeni bulan ve bunun sayesinde Avrupalıların bilgi üretip yaymasını sağlayan Bergama nerede?

Kahinlerinin antik Delf kentiyile yarıştığı Efes nerede?

İnsan iradesinin üstünlüğünü simgeleyen bir kılıç darbesiyle Büyük İskender'in düğümünü çözdüğü Gordiyon nerede bulunuyor?

Türkler tarafından değıl, ortaçağ Kudüs Şövalyeleri tarafından yıkılan ve dünyanın yedi harikasından biri sayılan Mozol'un kabri nerede?

Eşek kulaklı kral Midas'ın Paktol nehri nerede akıyor?

Ya da yıllankavi dönüşlü Menderes (Meandros) nehrinin dolanarak aktığı ülke neresi?

En büyük üç güzel sanat okulunun en uyumlusu olan, parlak Batı mimarlığının babalarından Vitruv'den Palladio'ya ve Viollet Le Duc'e kadar en tanınmış yapım ustalarını etkisi altına alan Ionya okulunun yeri neresi?

Müzelerimizi süsleyen ve görenleri hayran bırakan Yunan mimarlığının şaheserleri Venüs'ler, Efesli Diana'lar nereden geliyorlar?

Uzmanların tümü bu soruların yanıtını Türkiye, daha doğrusu tüm Avrupa uygarlığının beşiği olan Anadolu diye yanıtlarlar.

Tabiidir ki, tüm Avrupa'da olduğu gibi, Türkiye de büyük bir toplumsal karışımı yaşamıştır. Ancak, bu büyük toplumsal karışımın bugünkü kuşakları yaşamlarını bu ülkede sürdürmektedirler.

Avrupa Uygarlığının kökenlerinden eski Yunan'dan Judeo-Hıristiyan kökenine geçerse, İsa'nın müritleri olan Musevilerin başkent olarak seçtikleri İskenderun'a yerleşen ve tarihte ilk kez olarak "Hıristiyan" nitelemesini kullanan Simon/Pierre'le karşılaşırız.

Peki ya Tars'li bir Musevi-Grek olan, havarilerin yazdığı mektupları kurtaran Romalı Saul nereye yerleşmişti? Efes'e ve bizim ünlü Golua'ların babası olan Galata'ların yaşadığı Anadolu'ya...

Ya her çocuğumuzun kalbinde yer eden Noel Baba efsanesi nereden geliyor? Pamfilya'da Mira kentinin papazı olan Sen Nikola'dan...

Tek tanrılı her üç din tarafından kabul edilen Nuh Peygamber efsanesindeki teknenin karaya oturduğu yer olarak bilinen Ağrı dağı nerede?

Hıristiyanlığın ilk imparatorluğu, Kral Konstantin, Justinyen ve Theodose neredeydiler? Hıristiyanlık tarihinin ilk konseyinin 325 tarihinde toplandığı İznik şehri nerede?

Hıristiyanlığın ilk yorumlamasını yapan, Hıristiyanlığın sorunlarını ilk kez ortaya koyan Konstantinopl Patriği Nestorius ve Arianus da aynı İznik bölgesinde yaşıyorlardı.

Tüm bu örnekler, Efes, İzmir, Bodrum, Frikya, İonya ve tabii Konstantinopl ve Bizans-İstanbul'un, yani bir tek sözcükle Türkiye'nin yalnızca Avrupa'nın değil, tüm kültür ve tarih mirasımızın, uygarlığımızın beşiği olduğunu kanıtıyor.

Nazaret'li olduğu için İsa'yı, Galile'li olduğu için Pierre'i, Hiponya'li olduğu için Augustin'i Avrupa uygarlığını dışına atabilir miyiz?

"Avrupa'nın Hasta Adamı" olduğu zaman bile, Türkiye Avrupa'nın içindeydi. Victor Hugo'nun "Le Rhin" adlı yapıtında kaleme aldığı şahane tarih dersini birlikte okuyalım. Bu açıklamasında, Avrupa'nın en önde gelen altı

gücünü sayar ve bunları Vatikan, Kutsal İmparatorluk, Fransa, İngiltere, İspanya ve Türkiye olarak belirtir.

İSLAM : AVRUPA İÇİN ÖNEMLİ BİR MEYDAN OKUMA

21. yüzyılın Avrupa'ya getirdiği en büyük meydan okuma nedir?

Eğer suskunluğumuzu bozup gerçekleri görürsek, bunun Hıristiyanlık dünyası ile İslam dünyası arasında ortaya çıkmakta olan çatışma olduğunu söyleyebiliriz.

Avrupa'nın yapılanması, bu çatışmanın gerçekleşmesini önleyebilir.

Avrupa'nın yapımı barış üstüne kurulmaktadır.

Yüzyıllar süren ve kardeş kardeşi öldüren çatışmalardan ve milyonlarca ölüden sonra, Avrupa Birliği Almanya-Fransa anlaşmazlığının sonunu getirmeyi başardı ve iki ülke arasındaki savaşın anlamsızlığını, saçmalığını ortaya çıkardı. Bu başarı, bir stratejinin, bir siyasi iradenin ve bir yöntemin başarısıdır. Briand ve Stresemann da barış istiyorlardı. Ancak, savaşı kabul etmeyen tutumları başarılı olmadı ve bu tutumları savaş getirdi.

Jean Monnet, de Gaulle, Adenauer, Spaak ve Gaspari, daha verimli başka bir önseziye sahiptiler: savaşı olanaksız kılmamanın yolu savaşı kanun dışı ilan etmekten geçmez. Bu yol, ortak çabaların sonucunda aynı amacın gerçekleşmesini sağlayacak ve tüm enerjilerin odak noktası olacak ortak bir projenin üstünde çalışmaktan geçer.

Bu nedenle, biz Avrupalılar için Avrupa'nın yeniden yapılanması, içinde yaşadığımız yüzyılın en büyük başarısıdır.

Nazizmin aşağı yukarı tamamen yok olduğu, demirperdenin ve komünizmin yıkıldığı bugün, insanlığı bekleyen en büyük tehdit nedir?

Bu tehdit, her iki taraftan kimilerinin inandırmak istediğinin aksine, İslam değildir.

Bu tehdit, iki uygarlığı karşı karşıya getirmek isteyen, Huntington'un dediği gibi onların bir çatışma içinde olmasından ve bir "Uygarlık Şoku" yaşamaktan büyük çıkarlar bekleyen fanatik teröristlerin ortaya koyduğu tehdittir.

Bizler, ortaçağ yaşamına geri mi döndük?

Her iki tarafta yaşamlarını sürdüren fanatik teröristlerin ölüm tuzağının kurbanı mi olacağız?

11 Eylül sendromunun bizde yarattığı ve bu olayın yaratıcılarının bizleri içine sokmak istedikleri heyecan ve tepki dürtüsünü aşmayı başaralım.

Bizler, İslam dünyasında bulunan birkaç bin terörist yüzünden ülkelerimizi ve gençlerimizi yeni bir "kardeşin kardeşi öldürdüğü", saçma, gereksiz ve sonuçları hem İslam ve hem de batı dünyası için feci olacak bir savaşın içine sokmaktan sakınmalıyız.

Avrupa'nın daha çok bir ruhsal gelişmeye gereksinmesi olduğu gerçektir. Papa da böyle söylüyor. Ancak, Avrupa'nın yapılanması siyasi ve ekonomik bir yapılanmadır. Bu yapılanma dinsel bir yapılanma değildir. Dinsel yapılanma, din kurumlarının işidir.

Alman Protestan kilisesinin papazları ile Alman Katolik kilisesinin papazları birleşip aynı ağızdan "Avrupa'nın Hıristiyan kökenli yapılanmasından" bahsederlerken, tarihi iyi okumalıdır. Voltaire diyor ki: "Almanya'da Protestanlığı yok olmaktan kurtaran Türklerdir". Fransa Kralı Katolik 1. Fransa'ya yardım eden Türklerin baskısı olmasaydı, Kral Sarıken ordularını Protestan Alman devletlerinin üzerine yığacaktı. Ve bunun sonunda da, Almanya'nın dinler haritası bugünkünden bambaşka olacaktı.

TÜRKİYE'NİN AVRUPA İLE BİRLEŞMESİ : BARIŞ İÇİN BÜYÜK SANŞ

Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna girme isteği ve Başkan Giscard d'Estaing'in başlatmış olduğu tartışma ortamı, bu konunun en çapraşık ve de en basit biçimde incelenmesi için bir fırsat doğurdu.

Benim düşünceme göre, Türkiye'yi Avrupa'nın dışında tutmak, sonuçları Avrupa için çok kötü olacak stratejik bir yanlıştır.

Bu dışlama, bizi güçlü bir dosttan, Avrupa Konseyinin ve Avrupa Ekonomik Kooperasyon kuruluşunun kurucu ortağı olan, Bari'yi kendine hedef olarak seçen ve NATO'ya üye en sadık bir müttefikten uzaklaştırır.

Batı Avrupa'da, Kazakistan'ı, Türkmenistan'ı, Uzbekistan'ı, Tacikistan'ı, İran'ı, Irak'ı, Suriye'yi ya da Afganistan'ı Türklerden daha iyi tanıyan var mı? Onların dilini, örf ve adetlerini, toplumsal bölünmüşlüklerini, stratejik tercihlerini, güçlü ve zayıf yanlarını kim Türklerden daha iyi

biliyor?

Türkiye'nin Avrupa'dan dışlanması Batıya inananları umutsuzluğa düşürür, düşmanlarını güçlendirir. İran şahini, Başkan Sedat'ı, Bedir Cemayel'i korumamakla düştüğü yanlışın içine Avrupa bir kez daha düşer.

Türkiye'nin Avrupa'ya kabul edilmesi, oradaki demokrasi hareketini daha da güçlendirir. Bunun örneğini Portekiz'de ve Yunanistan'da gördük.

Bu kabul ediş, Avrupa'ya Orta Doğunun kapılarını açmak ve orada yapıcı bir rol üstlenmesi için de büyük bir şanstır. Orta Doğunun su deposu olan, petrol kadar değerli bir güç kaynağını elinde tutan, İsrail'le iyi ilişkiler içinde ve aynı zamanda İslam dünyasına da iyi entegre olan Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna girmesi, Avrupa'nın da bu stratejik bölgede varlığının ve etkisinin güçlenmesi sonucunu getirecektir.

Tarih Avrupa'ya, Müslüman bir ülke olup yüz yıldan beri gericiğe karşı çağdaşlık yolunu seçen, bilgisizliğe karşı eğitimi seçen, kadınların tutsaklığına karşı onların özgürlüğünü seçen, şeriat hukukuna karşı Medeni hukuku seçen bir ülkeyi arasına alma sansını verdi.

Bu ülkenin insanların % 70'i, Avrupa'ya girmekte istekli olduklarını belirtiyorlar. Türkiye'deki siyasi gücün böyle bir ortak görüşte birleşmesi harika bir olay. Kemal Derviş ve arkadaşlarının bizimle birleşmekte kararlı olduklarını biliyorduk. Ötekileri üzerinde şüphelerimiz vardı. Bugün bu şüphelerimiz de yersiz olmuştur.

Sodom ve Gomora öyküsünü İncil alışılmamış bir biçimde incelemekte.

Tanrı, bu iki lânetlenmiş kenti neden yerle bir etti?

Bu neden, halkının homoseksüel olmasında yatmıyor. Asıl neden daha başka. Bir yabancı Sodom'a geldiği zaman, Doğuya özel misafirperverlik ona gösteriliyordu. Ancak, ayakları yatağın dışına çıktığı zaman, ayakları kesiliyordu. Ya da, ayakları çok kısa ise, çekilerek uzatılmaya çalışılıyordu. Her iki durumda da, misafir ölüyordu. İncil'deki Tanrı, Sodom'a yerle bir etti, çünkü Sodom'lular farklı olmayı kabul etmiyorlardı.

Farklılıklarımız bizlerin zenginliği olsun. Zengin ama ihtiyarlayan Avrupa uygarlığımız bugün İslam'ın genç nüfusuyla, güçlü inancıyla, dinamizmi ve bazen de yayılcılığı ile karşı karşıyadır.

Hıristiyanlığın kendi kimliğini koruma refleksi, İslam dünyasının da kendi kimlik arayışına başvurmasına temel hazırlamakta, bu arayışı

hızlandırmakta, yasalastırmakta, güçlendirmekte ve sonuçta iki dünyayı bir çatışma içine itmektedir. Bizler bu çatışmayı istemiyoruz.

Türkiye, çok büyük uygarlıkları bünyesinde toplayan, askeri cesareti yüksek, laik geleneği olan, dinsel ve felsefi hoşgörü sahibi bir ülkedir. Bu ülkeyi Avrupa'da bizimle birlikte görmek bizler için büyük bir şanstır. Bu şans bize, günlük yaşamımızda, Avrupa Birliğinin yapılanması için sürekli yaptığımız çalışmalarda, laik Müslüman bir ülkenin reaksiyonlarını, önerilerini ve getirilerini tanıma fırsatını verecektir. Her halükarda, 25 üyeli bir topluluğun anlaşması, 6 üyeli bir topluluğun anlaşması kadar basit değildir.

Tüm bunlara ek olarak, Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna girmesi, dünyanın stratejik haritasını da lehimize doğru değiştirecektir.

Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna girme görüşmeleri yılları alacaktır. Sorunlar yüklü ve karmaşıktır. Koşullar 1993'te belirlenmişti. Bu koşullar yerine getirilmelidir.

Ancak, bugün için önemli olan, Avrupa'nın vermesi gereken çifte mesajdır.

Bu mesajların birincisi, demokrasi yandaşı olan, insan ve kadın haklarını savunan Müslümanlara Avrupa'nın "Uygarlık Şokunun" ve "Dinler Savaşının" kesin karşısında olduğunu belirtmelidir.

Mesajların ikincisi, Al Kaide teröristlerinedir. Onların tuzağına düşmeyeceğimizi, terörizmle İslam'ı birbiriyle karıştırmayıp terörizmin karşısında olduğumuzu ve terörün karşısında olan Müslümanları da yanımıza alarak onunla savaşaçağımızı bildirmelidir.

Felaket tellallarının oyunlarını hep birlikte boşa çıkartalım.

Türkiye, bu çabamızda bize yardımcı olacak bir güç, İslam ile Batı arasında olumlu bir bağıdır.

Türkiye Avrupa için bir şanstır.

Bu şansı kaçırmayalım.

Jean-Daniel TORDJMAN